Poštarina plaćena u gotovu.

ŽIVOT S CRKVOM

LITURGIJSKI TJEDNIK
sa nedjeljnom sv. Misom

Nemojte moliti što drugo preko sv. Mise, već molite samu sv. Misu.

Pijo X.

XI. nedjelja po Duhovima

God. I. 25. VIII. 1935. Br. 39.

Boja je ove nedjelje zelena.

26608

SADRŽAJ:

Što znači naslovna slika?

U sredini je prizor iz današnjega evanđelja: Isus učini da gluhonijemi progovori i čuje. Isus gleda na nebo i kaže riječi: ephpheta = otvori se! Ponizan i skrušen gluhonijemi čeka na Božje milosrđe i dobrotu koja će doći odozgo. Povrh njih je golubica kao slika Duha Svetoga u znak da se ovo čudo nije dogodilo samo jedamput, već da se u duhovnom smislu događa svaki put kad u sv. krštenju Duh Sveti silazi na kršćanina te čini da otada čuje riječi Božje i govori s Bogom.

Gore je već u slavi preporođeni i proslavljeni kršćanin, kojemu je Bog po sv. krstu i presv. Euharistiji toliko usavršio govor da se može zauvijek da pridruži anđeoskim horima pa da s njima govori i pjeva Bogu.

Dolje je prikazana pričesna pjesma današnje sv. Mise: »Časti Gospodina od imetka svojega i od prvina plodova svojih, pa će ti se žitnice tvoje napuniti obiljem i vinom će se točila prelijevati.« Zgodna je ova pjesma sada kad su žitnice već pune a u vinogradima sazrijeva grožđe. Ali još zgodnija je uzeta u duhovnom smislu, kako hoće i Crkva da je uzmemo, pa zato eno u sredini Kristov monogram, koji je ujedno znak presv. Euharistije.

ŽIVOT s CRKVOM

God. I. — XI. nedjelja po Duhovima — Br. 39

Što nas danas uči sv. Misa?

Sigurno ste već dosada opazili, dragi kršćani, da nam sv. Crkva u ovim nedjeljama po Duhovima uza svu izmjenu pruža dva glavna oblika nedjeljnih Misa. Toliko nam je puta iznijela razne suprotne slike: dobro i zlo stablo, sinove svijeta i sinove svijetla, djecu duha i djecu tijela, ponizna carinika i ohola farizeja. Ovim nam je suprotnim slikama sv. Crkva pokazala kakav mora da bude pravi kršćanski život. To je jedna vrst sv. Misa, a druga je kad nas kojim ozdravljenjem ili drugim kojim događajem iz evanđelja sjeća našeg preporođenja u sv. krstu. I ova je druga vrst sv. Misa vrlo lijepa i poučna. Nedjelja je, toliko smo puta rekli, spomendan Isusova uskrsnuća, mali Uskrs, a za nas spomen-dan sv. krštenja, pravog duhovnog uskrsnuća. Upravo danas je jedna takva nedjelja. Današnja nas Misa upućuje da obnovimo zavjet i milost sv. krsta, a ujedno je i lijepa uskrsna svetkovina.

1. GLUHONIJEMI U EVANĐELJU.

Događaj što nam ga pripovijeda današnje sv. evanđelje, zbio se je pri koncu Isusova boravka u Galileji. I u toj je pokrajini Isus doživio gorko razočaranje. Toliko je tu dobra učinio, toliko čudesa izvršio, toliko propovijedao, a ipak Ga ni galilejski Židovi nijesu razumjeli. Doista, dok im je davao kruha, htjeli su Ga podići na kraljevsko prijestolje, rado su Mu donosili i svoje bolesnike da ih ozdravi, ali nikako nijesu shvaćali da je On htio da izliječi najprije njihove duše. K tome su još neprestano dolazili opaki farizeji iz Judeje pa bi odmah ugušili i ono malo vjere u Isusa što bi se tu i tamo probudilo. Zato se je Spasitelj sve to više udaljivao od naroda, najradije je boravio sam sa svojim apostolima da ih što bolje odgoji i pripravi za veliku zadaću koju im je namijenio. Ovi će Njegov nauk iza Njegove smrti širiti po svemu svijetu, zato je barem njih trebalo dobro učvrstiti u vjeri.

Tako je Isus jedamput zašao i izvan Palestine, u pokrajinu Feniciju, kojoj su glavni gradovi bili Tir i Sidon, što se spominju u današnjem evanđelju, i u kojoj se visoko dizao ponosni Libanon sa visokim i krasnim cedrima. Za Feničane ste sigurno svi čuli, bili su to trgovci onog vremena. Njihovi su brodovi plovili sve do Španije, odakle su donosili jantar i druge dragocjenosti, i gdje su opet prodavali svoje proizvode i istočne mirodije. U tim se je krajevima dogodio onaj ganutljiv susret Spasitelja s poganskom Kananejkom, koja je molila Spasitelja da joj ozdravi bolesnu kćer. A kad je Spasitelj nije htio da usliši, svojom Ga je poniznošću i ustrajnošću tako rekuć prisililа da joj je ispunio molbu. (Ko ima sv. pismo, neka pročita to mjesto: Mat. 15, 21 s.!) Kad se je Spasitelj vraćao u Galileju i približavao genezaretskom jezeru, dođoše Mu opet Židovi ususret sa svojim bolesnicima. Tada se je dogodilo ono drugo umnoženje kruha, o kojemu smo govorili VI. nedjelje po Duhovima. Sve ovo namjerice ponavljamo, jer kršćanin mora da pozna potanko Isusov život i vezu između pojedinih događaja u Njegovu životu.

Sad se je evo dogodilo ono što nam pripovijeda današnje evanđelje, kako je Isus ozdravio gluhonijema. Sigurno su svi čitatelji vidjeli kojeg takvog jadnika. Sada postoje posebne škole za gluhonijeme (koje pomaže i Crkva, pa se u tu svrhu po našim krajevima sakuplja posebna milostinja za gluhonijeme), ali inače su to jadna i duhovno vrlo zaostala bića. Često takve jadnike mnogi ismjehavaju, osobito u ono doba kad su Židovi smatrali da su sve te nevolje kazne za grijehe. Ali Isus je došao za sve ljude, a i gluhonijemi ima besmrtnu dušu, pa se je zato zauzeo za njega i ozdravio mu dušu i tijelo. Kad se je Isus zauzeo za njega, mogao ga je s jednom riječju ozdraviti, ali Isus je uvijek htio da ljude pripravi na čudo te da im tako ozdravi dušu i tijelo. Ozdravljenje tijela bilo Mu je samo slika ozdravljenja duša, jer On je htio da bude prije svega l i j e č n i k d u š a. Ali kako će se Isus sporazumjeti s gluhonijemim i k tome tako zaostalim čovjekom? I u tome se je Isus pokazao divnim Učiteljem. Pazite samo kako postupa s gluhonijemim! Najprije ga uze iz mnoštva na samo, da ga toliko mnoštvo ljudi ne zbuni. Tada se dotakne gluhonijema, i to uprav na jeziku i na ušima da mu pokaže kako ga baš tu hoće da ozdravi. A da gluhonijemi zna odakle će čekati i odakle će mu doći pomoć, Isus pogleda na nebo i uzdahnu. Sigurno je i gluhonijemi učinio isto, i Isusu je bilo dosta, svojom će riječju sada ozdraviti ne samo tijelo, već i dušu gluhonijema. Evanđelista nam je točno zapisao riječ koju je Isus upotrijebio kod ovog čuda. Rekao je židovsku

riječ: efeta! - što hrvatski znači: otvori se! I odmah se otvoriše uši njegove i razriješi se sveza jezika njegova, i govoraše pravilno kao razuman i odrastao čovjek.

Možemo misliti kako je ovo čudo zadivilo i oduševilo sabrano mnoštvo! Gluhonijema je svatko poznavao, niko ga nije kada čuo koju riječ, a sada eto lijepo i pravilno govori. Sav oduševljen je narod klicao Isusu: »Sve je dobro učinio, i gluhe je učinio da čuju i nijeme da govore!« Kako je dobar Isus! Svatko može k Njemu, nikoga neće On odbaciti i prezreti. Dapače, maleni, bijedni i od svijeta prezreni su Njegovi ljubimci. Htio je s tim da posrami ohole.

2. ŠTO NAS UČI CRKVA?

Ganutljiv i lijep je ovaj događaj iz današnjeg sv. evanđelja. Bez sumnje s njime hoće sv. Crkva da nas učvrsti u vjeri u svemogućega Čudotvorca, pa da Ga tako dobra i ljubezna još više obljubimo i još vjernije slijedimo. Ali sasvim bi površno bilo shvaćanje kad bismo mislili da nas Crkva hoće danas samo da potsjeti na čudo koje se je dogodilo pred 19 vjekova. Od najstarijih je vremena s v. C r k v a g l e d a l a u o v o m o z d r a v l j e n j u l i j e p u s l i k u s v. k r š t e n j a, jer tek po sv. krstu može čovjek duhovno da sluša i govori. Prije krsta čovjek je sličan gluhu i nijemu, ne može da govori s Bogom u molitvi, jer nema vjere, a ne može ni da čuje riječi što mu ih Bog govori, pa je za kraljevstvo Božje doista gluh i nijem. Po sv. krštenju pak čovjek postaje dijete Božje, jer prima život posvećujuće milosti. Otada Duh Sveti prebiva u kršćaninu te služi kao posrednik između Boga i kršćanske duše. Duh Sveti je kao jezik kojim kršćanin govori Bogu, i Duh Sveti je kao uho kojim kršćanin hvata riječ Božju. Dakle tek po sv. krstu može čovjek da govori Bogu i da sluša riječi Božje.

Odatle prastari običaj, da svećenik dijeleći sv. krst čini nešto slično kao i Isus kad je ozdravio ovog gluhonijema. Svećenik uzme prstom pljuvanke iz svojih usta pa se dotakne djetinjih ušiju i nosnica. Doticući se desnog i lijevog uha reče: »Efeta!« to jest: »otvori se!« Zatim se dotakne nosnica govoreći: »Na ugodni miris!« Miris je ovo kreposti koje mirišu ljepše nego najodabranije cvijeće.

Što je sv. krst započeo, presv. Euharistija ima da nastavi i razvije, pa kad nam danas sv. Crkva stavlja pred oči ovaj događaj, kao da nam kaže: Sada dolaziš k sv. Misi kao gluh i nijem jadnik, od svjetske buke ne čuješ što ti Bog govori, i pred Bogom stojiš kao tepajuće dijete i jedva koju riječ možeš da Mu progovoriš. I to mora, kršćanine, da bude upravo milost današnje Mise, da ti iznova

zadobiješ sluh za nebeske riječi i da ti se opet razveže jezik, pa da tako budeš sve sposobniji da jednog dana pjevaš slavu Bogu u društvu nebrojenih anđela. Što je dakle s tobom Bog započeo u sv. krstu, danas nastavlja u sv. Misi. Iz ovoga nam je dakle jasno da je današnja nedjelja obnova sv. krsta i da je ujedno današnje evanđelje slika svega onoga što nam donosi današnja Misa. U crkvu idemo danas gluhi i nijemi, ali tu će nas Isus izliječiti pa ćemo progovoriti i čuti, te se potpuno zdravi povratiti kući i u život. Iz ove slike možemo ujedno da uvidimo koja je uzvišena važnost i značenje sv. Mise, i kako po sv. Misi postajemo sve sposobniji i zreliji za nebo. *Od krsta po Euharistiji u nebo* — to je put kršćanina.

3. USKRSNA POSLANICA.

Pogledajmo današnju poslanicu! Sv. Pavao nam naviješta uskrsnu radost: Krist je umro za naše grijehe, bio pokopan i treći dan uskrsnuo. Na to sv. Pavao navodi svjedoke Isusova uskrsnuća: Petra i jedanaestoricu apostola, a onda spominje kako se je Isus objavio na gori u Galileji velikom mnoštvu od preko pet stotina braće, koji su u doba kad je sv. Pavao to pisao, neki još živjeli. Zatim spominje da se je On uskrsnuli Isus posebno javio apostolu Jakovu, a onda još svim apostolima prije uzašašća na nebo. Evanđelisti nam ne spominju to Isusovo ukazanje Jakovu, pa i iz toga vidimo da nam evanđelje ne pripovijeda sve što je Isus učinio i govorio.

Kad je tako sv. Pavao naveo sve svjedoke Isusova uskrsnuća, spominje na koncu još jednoga, samoga sebe. Čujte kako dirljivo govori: »A poslije svih javi se i meni, kao nedonoščetu. Jer sam ja najmanji među apostolima, koji nijesam dostojan zvati se apostol, jer sam progonio Crkvu Božju.« Spasitelj se je ukazao Pavlu pred Damaskom, kad ga je obratio i imenovao za apostola. Ali sv. Pavao je ponizan, ne drži do sebe i smatra da nije dostojan nositi ime apostola, pa sam sebe naziva nedonoščetom. Nikakove zasluge ne pripisuje sebi: »Samo po milosti sam Božjoj što jesam«, sve je u njemu djelo milosti. Tako moramo i mi reći, jer sami smo ništa, a po milosti smo veliki. Kad bismo samo mogli surađivati s milošću kao sv. Pavao, pa da s njime možemo reći: »Milost Njegova nije u meni neplodna.«

Kako lijepo odgovara ova poslanica današnjoj nedjelji! U evanđelju smo se sjetili svoga krštenja, svoga duhovnog uskrsnuća, a poslanica nam govori o Isusovu uskrsnuću, uzoru i uzroku našega

uskrsnuća. Čovjek koji ne razumije Crkvu i njezinu liturgiju, mislio bi da je ova poslanica amo zalutala iz uskrsne dobi, ali nije, nego ona nam dokazuje kako sv. Crkva svake nedjelje slavi uspomenu Isusova uskrsnuća. Zato bi se slobodno svake nedjelje mogla da čita ova poslanica. A osobito još lijepo slaže se drugi dio poslanice o Pavlovu obraćenju s današnjom nedjeljom. Pavlovo je obraćenje slika našeg obraćenja u sv. krstu, pa nas sv. Crkva ujedno hoće da pouči kako i mi moramo ostati ponizni kao Pavao, te kao on surađivati s milostima koje nam je Bog podijelio i neprestano podjeljuje po sv. krstu i po presv. Euharistiji. Današnja je dakle poslanica vrlo lijep uvod i dopuna današnjeg evanđelja.

4. SVE TO ZRELIJI ZA NEBO.

Sad razumijemo čitavu sv. Misu. Kad uđemo u kuću Božju, pred oči nam se pruža krasna slika: Krist sjedi kao Kralj na oltaru, a oko sebe okuplja svu Božju obitelj. Kuća je Božja dom djece Božje, koju okuplja i veže jedna vjera, jedno osjećanje, jedna ljubav. Na dan se Gospodnji okupljaju kršćani oko svoga Kralja da im On dade snage i jakosti da se preko sedmice bore i pobijede sve Božje i svoje neprijatelje. To je danas *početna pjesma*, kojom ulazimo u hram Božji. — »*Gospodine, smiluj se*« sjeća nas danas kako je Isus, a po njemu i onaj gluhonijemi uzdisao k nebu. Jer smo mu i mi slični, zato i mi molimo danas uzdisajući ovu poniznu molitvu. U »Slavi« pak danas zahvaljujemo Bogu skupa sa sv. Pavlom za veliku milost obraćenja. A »Slava« je danas ujedno prava uskrsna pjesma. Početnom onda molitvom molimo za jedno i za drugo, za oproštenje i za milost. — *Poslanicu* nam danas čita sv. Pavao te nam navodi dokaze i svjedoke Isusova uskrsnuća, a ujedno ispovijeda svoje obraćenje. — *Evanđelje* nas prenosi u uskrsnu noć na krsni zdenac: gluhi smo i nijemi, ali eto Krista, liječnika naših duša, da nas posve ozdravi.

Riječi poslanice i evanđelja u žrtvi sv. Mise postaju zbilja. Čuli smo da je Isus umro za naše grijehe i uskrsnuo, a i sada evo silazi na oltar žrtvovano i proslavljeno Božje Janje. Da nas oslobodi od grijeha, Isus je umro na križu i sada se ponovno na nekrvni način žrtvuje na oltaru. A po sv. pričesti dolazi u našu dušu kao liječnik, da ozdravi sve što je u njoj slijepa, gluha i nijema. I nama On danas kaže: otvori se! Novo svijetlo, nova snaga ulazi u naša srca. I tako od nedjelje do nedjelje, dok po presv. Euharistiji ne razvijemo milost sv. krsta, dok ne sazorimo za nebo.

Sv. Misa XI. nedjelje po Duhovima

Boja crkvenog ruha: zelena.

I. dio: PRIPRAVA.

1) PRISTUPNE MOLITVE ILI PJESME.

Pred oltarom se misnik prekriži (učini to, kršćanine, i ti kadgod vidiš ovdje znak †), a onda moli naizmjence s poslužnikom, koji zastupa puk:

Sacerdos: **† In nómine Patris, et Fílii, et Spíritus Sancti. Amen.**
Introíbo ad altáre Dei.

Minister: **Ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.**

Ps. 42. - S. **Júdica me, Deus, et discérne causam meam de gente non sancta: ab hómine iníquo et dolóso érue me.**

M. **Quia tu es, Deus, fortitúdo mea: quare me repulísti, et quare tristis incédo, dum afflígit me inimícus?**

S. **Emítte lucem tuam et veritátem tuam: ipsa me deduxérunt, et adduxérunt in montem sanctum tuum et in tabernácula tua.**

M **Et introíbo ad altáre Dei: ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.**

S. **Confitébor Tibi in cíthara, Deus, Deus meus: quare tristis es, ánima mea, et quare contúrbas me?**

M. **Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: salutáre vultus mei, et Deus meus.**

S **Gloria Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.**

Misnik: **† U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.**
Pristupit ću k oltaru Božjem.

Poslužnik: **K Bogu koji razveseljuje mladost moju.**

M. **Sudi mi, Bože, i rasudi parnicu moju s bezbožnim svijetom: oslobodi me od opaka i lukava čovjeka.**

P. **Jer si Ti, Bože, jakost moja: zašto si me dakle odbacio? Zašto idem tužan kad me muči neprijatelj?**

M. **Pošlji svjetlost svoju i istinu svoju: nek me one vode i dovedu na svetu goru Tvoju i u šatore Tvoje!**

P. **I pristupit ću k oltaru Božjem, k Bogu koji razveseljuje mladost moju.**

M. **Slavit ću Te uz kitaru, Bože, Bože moj: zašto si žalosna, dušo moja, i zašto me smućuješ?**

P. **Ufaj se u Boga, jer ću Ga još slaviti: On je spasenje moje i Bog moj.**

M. **Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.**

M. **Sicut erat in princípio, et nunc, et semper: et in saecula saeculórum. Amen.**

S. **Introíbo ad altáre Dei.**

M. **Ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.**

S. **† Adjutórium nostrum in nómine Dómini.**

M. **Qui fecit coelum et terram.**

S. **Confíteor Deo omnipoténti... ómnibus sanctis, et vobis, fratres: quia peccávi... Ideo precor... omnes sanctos et vos, fratres, oráre pro me...**

M. **Misereátur tui omnípotens Deus, et dimíssis peccátis tuis, perdúcat te ad vitam aetérnam.**

S. **Amen.**

M. **Confíteor Deo omnipoténti, beátae Maríae semper Vírgini, beáto Michaeli Archángelo, beato Joánni Baptístae, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et tibi, pater: quia peccávi nimis cogitatióne, verbo et ópere: mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Maríam semper Vírginem, beátum Michaelem Archángelum, beátum Joánnem Baptístam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos et te, pater, oráre pro me ad Dóminum, Deum nostrum.**

S. **Misereátur vestri omnípotens Deus, et, dimíssis peccátis vestris, perdúcat vos**

P. **Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.**

M. **Pristupit ću k oltaru Božjem.**

P. **K Bogu koji razveseljuje mladost moju.**

M. **† Pomoć je naša u imenu Gospodina.**

P. **Koji stvori nebo i zemlju.**

M. **Ispovijedam se Bogu svemogućemu.... svima svetima i vama, braćo, da sam sagriješio... Zato molim... sve svete i vas, braćo, da se molite za me...**

P. **Smilovao ti se svemogući Bog, otpustio ti grijehe tvoje i priveo te u život vječni.**

M. **Amen.**

P. **Ispovijedam se Bogu svemogućemu, blaženoj Mariji vazda Djevici, blaženom Mihovilu Arkanđelu, blaženom Ivanu Krstitelju, svetim apostolima Petru i Pavlu, svima svetima i tebi, oče, da sam sagriješio mnogo mišlju, riječju i djelom:** (triput se udari u prsi) **moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh. Zato molim blaženu Mariju vazda Djevicu, blaženoga Mihovila Arkanđela, blaženoga Ivana Krstitelja, svete apostole Petra i Pavla, sve svete i tebe, oče, da se moliš za me pred Gospodinom Bogom našim.**

M. **Smilovao vam se svemogući Bog, otpustio vam grijehe vaše i priveo vas u život**

ad vitam aetérnam.
M. Amen.
S. † Indulgéntiam, absolutiónem et remissiónem peccatórum nostrórum tríbuat nobis omnípotens et miséricors Dóminus.
M. Amen.
S. Deus, tu convérsus vivificábis nos.
M. Et plebs tua laetábitur in te.

S. Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam.
M. Et salutáre tuum da nobis.
S. Dómine, exáudi oratiónem meam.
M. Et clamor meus ad te véniat.
S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spiritu tuo.
S. Oremus.

vječni.
P. Amen.
M. † Oproštenje, odriješenje i otpuštenje grijeha naših podao nam svemogući i milosrdni Gospodin.
P. Amen.

M. Bože, obazri se na nas i oživit ćeš nas.
P. I puk će se Tvoj veseliti u Tebi.
M. Pokaži nam, Gospodine, milosrđe svoje.
P. I spasenje svoje daj nam.
M. Gospodine, usliši molitvu moju.
P. I vapaj moj k Tebi da dođe.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.
M. Pomolimo se.

Uzlazeći k oltaru misnik tiho moli:

Ukloni od nas, molimo, Gospodine, opačine naše, da čistim srcem budemo dostojni ući u svetinju nad svetinjama. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molimo Te, Gospodine, da se dostojiš po zaslugama svetih Tvojih, kojih se moći ovdje nalaze (cjeliva oltar), **oprostiti sve grijehe moje. Amen.**

Ide na stranu poslanice, prekriži se i čita:

INTROITUS. ✻ POČETNA PJESMA.

† Deus in loco sancto suo: Deus qui inhabitáre facit unánimes in domo: ipse dabit virtútem, et fortitúdinem plebi suae.

Ps. Exsúrgat Deus, et dissipéntur inimíci ejus: et fúgiant, qui odérunt eum, a fácie ejus.

† Bog je u svetome mjestu svojemu, Bog koji čini da jednodušni stanuju u kući; On će dati krepost i jakost puku svojemu.

Ps. Ustao Bog i raspršili se neprijatelji Njegovi, pobjegli od lica Njegova svi koji Ga mrze.

Glória Patri et Fílio et Spirítui Sancto. Sicut erat in princípio et nunc et semper et in saecula saeculórum. Amen.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i na vijeke vjekova. Amen.

Ponavlja se do psalma, pa na sredini oltara govori misnik naizmjence s poslužnikom:

S. Kýrie, eleison.
M. Kýrie, eleison.
S. Kýrie, eleison.
M. Christe, eleison.
S. Christe, eleison.
M. Christe, eleison.
S. Kýrie, eleison.
M. Kýrie, eleison.
S. Kýrie, eleison.

M. Gospodine, smiluj se.
P. Gospodine, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.
P. Kriste, smiluj se.
M. Kriste, smiluj se.
P. Kriste, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.
P. Gospodine, smiluj se.
M. Gospodine, smiluj se.

Glória in excélsis Deo. Et in terra pax homínibus bonae voluntátis. Laudámus te. Benedícimus te. Adorámus te. Glorificámus te. Grátias ágimus tibi propter magnam glóriam tuam. Dómine Deus, Rex coeléstis, Deus Pater omnípotens. Dómine Fili unigénite, Jesu Christe, Dómine Deus, Agnus Dei, Fílius Patris. Qui tollis peccáta mundi, miserére nobis. Qui tollis peccáta mundi, súscipe deprecatiónem nostram. Qui sedes ad déxteram Patris, miserére nobis. Quoniam tu solus Sanctus. Tu solus Dóminus. Tu solus Altíssimus, Jesu Christe. † Cum Sancto Spíritu in glória Dei Patris. Amen.

Slava Bogu na visini / I na zemlji mir ljudima dobre volje. / Hvalimo Te. / Blagosivamo Te. / Klanjamo Ti se. / Slavimo Te. / Zahvaljujemo Ti radi velike slave Tvoje. / Gospodine Bože, Kralju nebeski, Bože, Oče svemogući. / Gospodine Sine jedinorođeni, Isuse Kriste. / Gospodine Bože, Jaganjče Božji, Sine Oca. / Koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama. / Koji uzimaš grijehe svijeta, primi našu molitvu. / Koji sjediš o desnu Oca, smiluj se nama. / Jer Ti si jedini Svet. / Ti si jedini Gospodin. / Ti jedini Svevišnji, Isuse Kriste. / † Sa Svetim Duhom u slavi Boga Oca. — Amen.

Misnik cjeliva oltar, okrene se k puku te ga pozdravi:

S. Dóminus vobíscum.
M. Et cum spiritu tuo.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.

Na strani poslanice čita:

COLLECTA.

Orémus. Omnípotens sempitérne Deus, qui abundántia pietátis tuae, et mérita súpplicum excédis et vota: effúnde super nos misericórdiam tuam: ut dimíttas quae consciéntia métuit, et adjícias quod orátio non praesúmit. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus per ómnia saecula saeculórum.
M. Amen.

Orémus. Deus, qui beátum Ludovícum Confessórem tuum de terréno regno ad caeléstis regni glóriam transtulísti: ejus, quaesumus, méritis et intercessióne; Regis regum Jesu Christi Fílii tui fácias nos esse consórtes.

A cunctis nos, quaesumus, Dómine, mentis et córporis defénde perículis: et, intercedénte beáta et gloriósa semper Vírgine Dei Genitríce María, cum beáto Joseph, beátis Apóstolis tuis Petro et Paulo, atque N. et ómnibus sanctis, salútem nobis tríbue benígnus et pacem; ut, destrúctis adversitátibus et erróribus univérsis, Ecclésia tua secúra tibi sérviat libertáte. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia saecula saeculórum.
M. Amen.

* POČETNA MOLITVA.

Pomolimo se! Svemogući vjekovječni Bože, koji obiljem dobrote svoje nadilaziš i zasluge i želje onih koji Ti se mole, izlij na nas milosrđe svoje, da oprostiš ono čega se savjest boji, a dodaš što se ne usuđujemo moliti. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.
P. Amen.

Pomolimo se! Bože, koji si blaženog Ljudevita, priznavaoca svoga, iz zemaljskog kraljevstva prenio u slavu nebeskog kraljevstva, molimo Te, da nas njegovim zagovorom i zaslugama učiniš dionicima slave Kralja kraljeva, Isusa Krista Sina Tvoga.

Brani nas, molimo, Gospodine, od svih pogibelji duše i tijela i zagovorom blažene i slavne vazda Djevice Bogorodice Marije, s blaženim Josipom, blaženim apostolima Tvojim Petrom i Pavlom i blaženim I. i svima svetima, podaj nam milostiv spasenje i mir, da svladavši sve protivštine i zablude Crkva Tvoja Tebi služi u sigurnoj slobodi. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.
P. Amen.

2) ČITANJA.

* ČITANJE POSLANICE blaženoga Pavla Apostola Korinćanima (I 15, 1—10).

Braćo! Napominjem vam evanđelje koje vam propovijedah, koje ste i primili, u kojemu i stojite, po kojemu se i spasavate, ako držite kako sam vam propovijedao, osim ako uzalud vjerovaste. Jer vam najprije predadoh što i primih, da je Krist umro za naše grijehe po Pismima, i da je bio pokopan i da je uskrsnuo treći dan po Pismima, i da se je javio Petru, a po tom jedanaestorici. Poslije toga vidješe Ga jednom više od pet stotina braće, od kojih mnogi živu sve do sada, a neki su usnuli. Po tom se javi Jakovu, pa onda svima apostolima; a poslije svih javi se i meni, kao nedonoščetu. Jer sam ja najmanji među apostolima, koji nisam dostojan zvati se apostol, jer sam progonio Crkvu Božju. Ali po milosti Božjoj jesam što jesam, i milost Njegova nije u meni bila neplodna.

M. Deo grátias. | P. Bogu hvala.

GRADUALE.

In Deo sperávit cor meum, et adjútus sum: et reflóruit caro mea, et ex voluntáte mea confitébor illi. Ad te, Dómine, clamávi: Deus meus, ne sileas me, ne discédas a me.

Allelúja, allelúja. Exsultáte Deo adjutóri nostro, jubiláte Deo Jacob: súmite psalmum jucúndum cum cíthara. Allelúja.

* PJESMA IZA POSLANICE.

U Boga se pouzda srce moje i pomože mi, i pomladi se tijelo moje, zato ću Ga od srca slaviti. K Tebi, Gospodine, vapih, Bože moj, ne ogluši se na mene, ne otstupi od mene.

Aleluja, aleluja. Kličite Bogu, pomoćniku našemu, pjevajte Bogu Jakovljevu, pjevajte ugodan psalam uz kitaru. Aleluja.

Misnik prelazi na sredinu oltara i duboko sagnut tiho moli:

Očisti srce moje i usne moje, svemogući Bože: kako si usne Izaije proroka očistio ražarenim ugljenom, tako se dostoj mene blagim milosrđem svojim očistiti, da uzmognem dostojno navijestiti sveto evanđelje Tvoje! Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Dostoj se, Gospodine, blagosloviti! Neka bude Gospodin u srcu mojemu i na usnama mojim da dostojno i prikladno navijestim Tvoje evanđelje. Amen.

Misnik ide na drugu stranu i čita evanđelje, a vjernici stoje uspravno:

S. Dóminus vobíscum. | M. Gospodin s vama.
M. Et cum spiritu tuo. | P. I s duhom tvojim.

† SEQUENTIA S.ti EVANGELII ✻ † SLIJEDI SV. EVANĐELJE

secúndum Marcum (7, 31-37). | po Marku (7, 31—37).
M. Glória tibi, Dómine. | P. Slava Tebi, Gospodine.

U ono vrijeme izišavši Isus iz krajeva Tirskih dođe preko Sidona k moru Galilejskomu u krajeve Deseterogradske. I dovedoše k Njemu gluha i nijema, i moljahu Ga da stavi na nj ruku. I uzevši ga iz mnoštva na samo, stavi prste svoje u uši njegove i pljunuvši dotače se jezika njegova. I pogledavši na nebo uzdahnu i reče mu: Efeta, to znači: otvori se! I odmah se otvoriše uši njegove, i razriješi se sveza jezika njegova, i govoraše pravilno. I zabrani im da nikome ne kazuju, ali što im je On više zabranjivao, to su oni još više razglašivali, i to više su se divili govoreći: Sve je dobro učinio, i gluhe je učinio da čuju i nijeme da govore.

M. Laus tibi, Christe. | P. Hvala Tebi, Kriste.

Iza evanđelja redovito slijedi

PROPOVIJED.

Bez nje ti, kršćanine, ne bi smjela proći nedjelja. A slušaj je kao tumačenje riječi Božje i svakako učini barem jednu dobru odluku za danas i za ovu sedmicu.

CREDO.

Credo in unum Deum, Patrem omnipoténtem, factórem coeli et terrae, visibílium ómnium et invisibílium. Et in unum Dóminum Jesum Christum, Fílium Dei unigénitum. Et ex Patre natum ante ómnia saecula. Deum de Deo, lumen de lúmine, Deum verum de Deo vero. Génitum, non factum, consubstantiálem Patri: per quem ómnia facta sunt. Qui propter nos hómines et propter nostram salutem descéndit de coelis. Et incarnátus est de Spíritu Sancto ex María Vírgine: Et homo factus est. Crucifíxus étiam pro nobis sub Póntio Piláto passus et sepúltus est. Et resurréxit tértia die, secúndum Scriptúras. Et ascéndit in coelum: sedet ad déxteram Patris. Et íterum ventúrus est cum glória judicáre vivos et mórtuos: cujus regni non erit finis. Et in Spíritum Sanctum, Dóminum et vivificántem: qui ex Patre Filióque procédit. Qui cum Patre et Fílio simul adorátur et conglorificátur: qui locutus est per Prophétas. Et unam sanctam cathólicam et apostólicam Ecclésiam. Confíteor unum baptísma in remissiónem peccatórum. Et exspécto resurrectiónem mortuórum. † Et vitam ventúri saeculi. Amen.

VJEROVANJE.

Vjerujem u jednoga Boga, / Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje, svega vidljivoga i nevidljivoga / I u jednoga Gospodina Isusa Krista, jedinorođenog Sina Božjega. / Koji je od Oca rođen prije svih vjekova. / Bog od Boga, svijetlo od svijetla, pravi Bog od pravog Boga. / Rođen, ne stvoren, jednobitan s Ocem i po kojemu je sve učinjeno. / Koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja sašao s neba. / (Ovdje pokleknemo.) I utjelovio se po Duhu Svetom iz Marije Djevice i postao čovjekom. / Raspet također za nas, mučen pod Poncijem Pilatom i pokopan. / I uskrsnuo treći dan, kako svjedoči sveto Pismo. / I uzašao na nebo, sjedi o desnu Oca. / I opet će doći sa slavom suditi žive i mrtve, i njegovu kraljevstvu neće biti konca. / I u Duha Svetoga, Gospodina koji daje život i izlazi od Oca i Sina. / Koji se s Ocem i Sinom skupa časti i slavi, koji je govorio po prorocima. / Vjerujem u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu. / Priznajem jedno krštenje za oproštenje grijeha. / I očekujem uskrsnuće mrtvih. / † I život budućega vijeka. Amen.

II. dio: PRIKAZANJE

Misnik cjeluje oltar, okrene se k puku te ga pozdravi:

S. Dóminus vobíscum. | M. Gospodin s vama.
M. Et cum spiritu tuo. | P. I s duhom tvojim.
S. Oremus. | M. Pomolimo se.

OFFERTORIUM. ✻ PRIKAZNA PJESMA.

Exaltábo te, Dómine, quóniam suscepísti me, nec delectásti inimícos meos super me: Dómine, clamávi ad te, et sanásti me.

Uzvisivat ću Te, Gospodine, jer si me uzeo pod okrilje i nijesi dao neprijateljima mojim da se obraduju nada mnom; Gospodine, k Tebi zavapih i ozdravio si me.

PRINOS KRUHA I VINA.

Misnik otkrije kalež, uzdigne pliticu s hostijom i moli:

Primi, sveti Oče, svemogući vječni Bože, ovaj neokaljan prinos koji ja, nevrijedni sluga Tvoj, prinosim Tebi, živomu i pravomu Bogu svojemu, za nebrojene grijehe i uvrede i nemarnosti svoje i za sve prisutne, a i za sve vjerne kršćane žive i mrtve: da meni i njima bude na spasenje u život vječni. Amen.

Na strani poslanice ulijeva vino u kalež, pa blagoslovi i dodaje nekoliko kapi vode moleći:

Bože, koji si dostojanstvo ljudske naravi divno stvorio i još ga divnije obnovio, daj da po tajni ove vode i vina postanemo dionici Božanske naravi onoga koji se je udostojao biti dionikom naše ljudske naravi. Isus Krist, Sin Tvoj, Gospodin naš, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

Opet u sredini oltara uzdigne kalež s vinom i moli:

Prinosimo Ti, Gospodine, kalež spasenja moleći blagost Tvoju, da s ugodnim mirisom uzađe pred lice Božanskog veličanstva Tvoga za spasenje naše i svega svijeta. Amen.

Pokrivši kalež misnik prignut moli:

Primi, Gospodine, nas duhom ponizne i srcem skrušene; i takva nek bude žrtva naša danas pred licem Tvojim, da Ti bude mila, Gospodine Bože!

Onda blagoslovi prikazane darove:

Dođi, Posvetitelju, svemogući vječni Bože, i blagoslovi ovaj prinos pripravljen svetom imenu Tvojemu!

Na strani poslanice misnik umivajući ruke govori (ps. 25):

Umivam u nevinosti ruke svoje, dok obilazim oltar Tvoj, Gospodine. Da glasno Tebe hvalim i pripovijedam sva čudesa Tvoja. Gospodine, zavolio sam krasotu doma Tvojega i mjesto gdje prebiva slava Tvoja. Ne daj, o Bože, da pogine s bezbožnima duša moja, i život moj s krvopijama. Na rukama su njihovim zločinstva, i desnica im je puna mita. A ja hodam u nevinosti, izbavi me i smiluj se meni! Noga je moja na pravom putu, u skupštinama ću Te blagosivati, Gospodine. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu! Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Na sredini oltara sagnut moli:

Primi, sveto Trojstvo, ovaj prinos što Ti ga prikazujemo na spomen muke, uskrsnuća i uzašašća Isusa Krista Gospodina našega i na čast blažene Marije vazda Djevice i blaženoga Ivana Krstitelja i svetih apostola Petra i Pavla i ovih i svih svetih; neka njima bude na čast, a nama na spasenje, i neka se dostoje zagovarati nas na nebu oni kojih se mi spominjemo na zemlji. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Misnik cjeliva oltar, okrene se k puku i poziva ga:

S. **Oráte, fratres: ut meum ac vestrum sacrifícium acceptábile fiat apud Deum Patrem omnipoténtem.**	M. **Molite, braćo, da moja i vaša žrtva bude prijatna Bogu Ocu svemogućemu.**

Poslužnik u ime puka odgovori:

M. **Suscípiat Dóminus sacrifícium de mánibus tuis ad láudem et glóriam nóminis sui, ad utilitátem quoque nostram, totiúsque Ecclésiae suae sanctae.**	P. **Neka primi Gospodin žrtvu iz ruku tvojih na hvalu i slavu imena svojega, a na korist našu i svekolike svete Crkve svoje.**

Misnik tiho odgovori: **Amen**, i onda tiho moli

SECRETA. ❃ PRIKAZNA MOLITVA.

Obazri se, molimo, Gospodine, milostivo na naš poklon što ga prinosimo, da Tebi bude ugodan dar, a našoj slabosti pomoć. Po Gospodinu našem Isusu Kristu...

Podaj, molimo, svemogući Bože, kao što je blaženi Ljudevit, priznavalac Tvoj, prezrevši svjetske slasti nastojao ugoditi samo Kristu Kralju, tako da nas njegova molitva učini prijatnima Tebi.

Usliši nas, Bože Spasitelju naš, i po moći ovog otajstva čuvaj nas od svih neprijatelja duše i tijela te nam u sadanjem životu podaj milost a u budućem slavu. Po Gospodinu našem Isusu Kristu...

Zadnje riječi ove molitve govori na glas:

III dio: POSVEĆENJE.

PRAEFATIO. ❃ SLAVOSPJEV.

S. **Per ómnia saecula saeculórum.** M. **Amen.**	M. **Po sve vijeke vjekova.** P. **Amen.**

S. Dóminus vobiscum.
M. Et cum spíritu tuo.
S. Sursum corda.
M. Habémus ad Dóminum.
S. Grátias agámus Dómino Deo nostro.
M. Dignum et justum est.
S. Vere dignum et justum est, aequum et salutáre, nos tibi semper et ubique grátias ágere: Domine sancte, Pater omnipotens, aetérne Deus. Qui cum unigénito Fílio tuo et Spíritu Sancto unus es Deus, unus es Dóminus: non in unius singularitáte persónae, sed in unius Trinitáte substántiae. Quod enim de tua glória, reveláhte te, crédimus, hoc de Fílio tuo, hoc de Spíritu Sancto sine differéntia discretiónis sentímus. Ut in confessióne verae sempiternaeque Deitátis, et in persónis proprietas, et in esséntia únitas, et in majestáte adorétur aequálitas. Quam laudant Angeli atque Archángeli, Cherubim quoque ac Serafim: qui non cessant clamáre cotídie, una voce dicéntes:

Sanctus, sanctus, sanctus Dóminus, Deus Sábaoth. Pleni sunt coeli et terra glória tua. Hosánna in excélsis. † Benedíctus, qui venit in nómine Dómini. Hosánna in excélsis.

M. Gospodin s vama.
P. I s duhom tvojim.
M. Gore srca.
P. Imamo ih kod Gospodina.
M. Zahvalimo Gospodinu Bogu našemu.
P. Dostojno je i pravedno.
M. Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da vazda i svuda zahvaljujemo Tebi, Gospodine sveti, Oče svemogući, vječni Bože. Koji si s jedinorođenim Sinom svojim i s Duhom Svetim jedan Bog i jedan Gospodin, ne u jedinstvu jedne osobe, nego u Trojstvu jedne biti. Jer sve što, po Tvojem objavljenju, vjerujemo o slavi Tvojoj, to mislimo bez ikakve razlike i o Sinu Tvojemu da se u priznavanju pravoga i vječnoga Božanstva klanjamo i vlastitosti u osobama i jedinstvu u biti i jednakosti u veličanstvu; kojega hvale anđeli i arkanđeli, kerubi i serafi, koji ne prestaju klicati svaki dan složno govoreći:

Svet, svet, svet Gospodin Bog nad četama. Puna su nebesa i zemlja slave Tvoje. Hosana u visini.
† Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje. Hosana u visini.

Molitva za Crkvu.

Tebe dakle, preblagi Oče, ponizno molimo i prosimo po Isusu Kristu, Sinu Tvojemu, Gospodinu našemu, da primiš i blagosloviš

ove darove, ove poklone, ove svete neokaljane prinose što Ti ih prikazujemo, prije svega za svetu Tvoju Crkvu katoličku, da je se dostojiš po svemu svijetu umiriti, čuvati, ujediniti i upravljati, zajedno sa slugom svojim Papom našim Pijom i s biskupom našim... i sa svim pravovjernima i priznavaocima katoličke i apostolske vjere.

Spomen živih.

Spomeni se, Gospodine, slugâ i službenicâ svojih.... (sjetimo se živih, za koje želimo posebno moliti) i svih prisutnih, kojih Ti poznaješ vjeru i znaš bogoljubnost, za koje Ti prinosimo ili koji Ti prinose ovu žrtvu hvale za sebe i za sve svoje, za otkupljenje duša svojih i za spasenje i zdravlje svoje, i prikazuje svoje želje Tebi, Bogu vječnomu, živomu i pravomu.

U zajednici sa svetima.

Prinosimo Ti ih u zajednici slaveći najprije spomen slavne vazda Djevice Marije, Majke Boga i Gospodina našega Isusa Krista, pa i blaženih apostola i mučenika Tvojih: Petra i Pavla, Andrije, Jakova, Ivana, Tome, Jakova, Filipa, Bartolomeja, Mateja, Šimuna i Tadeja, Lina, Kleta, Klementa, Ksista, Kornelija, Ciprijana, Lovre, Krizogona, Ivana i Pavla, Kuzme i Damjana i svih svetaca Tvojih. Po njihovim nam zaslugama i molitvama podaj da nas u svemu zakriljuje Tvoja zaštita. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Držeći ruke nad darovima moli:

Ovaj dakle prinos nas slugu Tvojih, a i cijele obitelji svoje, molimo, Gospodine, umilostivljen primi, naše dane vodi u svojem miru i daj da se izbavimo od vječnog osuđenja, a da se pribrojimo stadu izabranika Tvojih. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Blagosivajući darove:

Udostoj se, molimo Te, Bože, učiniti ovaj prinos u svemu blagoslovljen, primljen, odobren, duhovan i prijatan, da nam postane tijelo i krv preljubljenog Sina Tvojega, Gospodina našega Isusa Krista!

PRETVORBA KRUHA I VINA.

Koji uoči svoje muke uze kruh u svete i časne ruke svoje, i podignuvši oči premi nebu k Tebi, Bogu Ocu svojemu svemogućemu, zahvali Ti, blagoslovi, prelomi i dade učenicima svojim govoreći: Uzmite i jedite od ovoga svi, jer

OVO JE TIJELO MOJE.

(Sada tri puta zvoni. Poklonimo se Isusu, pogledajmo sv. hostiju što je misnik diže, i sa sv. Tomom recimo: »Gospodine moj i Bože moj!« 7 godina i 7 četrdesetica oproštenja. — Tako učinimo i kod podizanja kaleža.)

Tako isto po večeri uze i ovaj preslavni kalež u svete i časne ruke svoje, iznova Ti zahvali, blagoslovi i dade učenicima svojim govoreći: Uzmite i pijte iz njega svi, jer

OVO JE KALEŽ KRVI MOJE NOVOGA I VJEČNOGA ZAVJETA. TAJNA VJERE, KOJA ĆE SE ZA VAS I ZA MNOGE PROLITI NA OTPUŠTENJE GRIJEHA.

Kolikogod puta budete ovo činili, na moju uspomenu činite.

Spominjanje otkupljenja.

Zato spominjući se, Gospodine, mi sluge Tvoje, a i sveti narod Tvoj, blažene muke, kao i uskrsnuća od mrtvih i slavnoga uzašašća na nebo istoga Krista, sina Tvojega, Gospodina našega, prinosimo preslavnom veličanstvu Tvojemu od Tvojih poklona i darova čistu žrtvu, svetu žrtvu, neokaljanu žrtvu, sveti kruh vječnog života i kalež vječnog spasenja.

Na ove žrtvene darove dostoj se svrnuti milostiv i vedar pogled i milo ih primiti, kao što si se dostojao milostivo primiti darove sluge svoga pravednoga Abela i žrtvu patrijarhe našega Abrahama i žrtvu koju Ti prinese veliki svećenik Tvoj Melkisedeh, svetu žrtvu, neokaljan prinos.

Duboko sagnut moli, pa onda cjeliva oltar:

Smjerno Te molimo, svemogući Bože, zapovjedi da ruke anđela Tvoga odnesu ovu žrtvu na uzvišeni oltar Tvoj pred Božansko veličanstvo Tvoje, da se svi koji se od ovoga oltara pričestimo i uzblagujemo presveto tijelo i krv Sina Tvoga, napunimo svakoga nebeskoga blagoslova i milosti. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Spomen mrtvih.

Spomeni se, Gospodine, i slugâ i službenicâ svojih, koji su otišli pred nama sa znamenjem vjere i počivaju u snu mira. (Sjetimo se napose svojih dragih pokojnika!) Udijeli, molimo, Gospodine, njima i svima koji u Kristu počivaju, mjesto rashlade, svjetlosti i mira! Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva za nas.

Nobis quoque peccatoribus... (Govoreći ove riječi na glas misnik se udari u prsi:) I nama grešnicima, slugama Tvojim, koji se uzdamo u mnoštvo smilovanja Tvojih, dostoj se dati kakav dio i zajednicu s Tvojim svetim apostolima i mučenicima: s Ivanom, Stjepanom, Matijom, Barnabom, Ignacijem, Aleksandrom Marcelinom, Petrom, Felicitom, Perpetuom, Agatom, Lucijom, Agnezom, Cecilijom, Anastazijom, i sa svim svetim svojima. Pusti

nas, molimo, u njihovu družbu ne gledajući na zasluge naše, nego samo na Tvoje milosrđe. Po Kristu Gospodinu našem.

Po kojemu, Gospodine, sva ova dobra vazda stvaraš, posvećuješ, oživljuješ, blagosivlješ i udijeljuješ nama.

Po Njemu i s Njime i u Njemu je Tebi Bogu Ocu svemogućemu, u jedinstvu Duha Svetoga, svaka čast i slava! (Nastavi na glas:)

IV. dio: PRIČEST.

PATER NOSTER.	OČE NAŠ I LOMLJENJE KRUHA.
S. Per ómnia saecula saeculórum.	M. Po sve vijeke vjekova.
M. Amen.	P. Amen.
S. Orémus. Praecéptis salutáribus móniti, et divína institutióne formáti, audémus dícere:	M. Pomolimo se. Spasonosnim zapovijedima potaknuti i Božanskom naukom poučeni usuđujemo se govoriti:
Pater noster, qui es in coelis: Sanctificétur nomen tuum: Advéniat regnum tuum: Fiat volúntas tua, sicut in caelo, et in terra. Panem nostrum cotidiánum da nobis hódie: Et dimítte nobis débita nostra, sicut et nos dimíttimus debitóribus nostris. Et ne nos indúcas in tentatiónem.	Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime Tvoje, dođi kraljevstvo Tvoje, budi volja Tvoja kako na nebu, tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas, i otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim, i ne uvedi nas u napast.
M. Sed líbera nos a malo.	P. Nego izbavi nas od zla.

Misnik odgovori tiho: Amen i nastavi:

Izbavi nas, molimo, Gospodine, od svih zala prošlih, sadanjih i budućih, te po zagovoru blažene i slavne vazda Djevice Bogorodice Marije i blaženih apostola Tvojih Petra i Pavla, Andrije i svih svetih (prekriži se pliticom te ju cjeliva) † daj milostivo mir dnevima našim, da pomoću milosrđa Tvoga budemo od grijeha vazda slobodni i od svakoga uznemirenja sigurni.

Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu Tvomu, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog.

Govoreći ove riječi misnik razlomi hostiju u tri dijela, pa nastavi na glas:

S. **Per ómnia saecula saeculórum.**	M. Po sve vijeke vjekova.
M. Amen.	P. Amen.
S. **Pax Dómini sit semper vobíscum.**	M. **Mir Gospodnji neka bude vazda s vama.**
M. Et cum spíritu tuo.	P. I s duhom tvojim.

Onda najmanji dio hostije spusti u kalež s riječima:

Ovo miješanje i posvećenje tijela i krvi Gospodina našega Isusa Krista neka bude nama koji ga primamo, za život vječni. Amen.

Udarajući se tri puta u prsi govori na glas:

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.	**Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se.**
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.	**Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se!**
Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: dona nobis pacem.	**Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, daruj nam mir!**

Molitva za mir.

Gospodine Isuse Kriste, koji si rekao apostolima svojim: »Mir vam svoj ostavljam, mir vam svoj dajem«, ne gledaj na grijehe moje nego na vjeru Crkve svoje, i dostoj se nju po volji svojoj umiriti i ujediniti. Koji živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Molitve prije pričesti.

Gospodine Isuse Kriste, Sine Boga živoga, koji si po volji Očevoj uz sudjelovanje Duha Svetoga smrću svojom oživio svijet, oslobodi me ovim presvetim tijelom i krvlju svojom od svih grijeha mojih i od svakoga zla. Daj mi da se vazda držim zapovijedi Tvojih, i ne dopusti da se ikada odijelim od Tebe. Koji s istim Bogom Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Primanje Tijela Tvoga, Gospodine Isuse Kriste, koje se ja nedostojan usuđujem blagovati, neka mi ne bude na sud i osuđenje, već neka mi po blagosti Tvojoj čuva dušu i tijelo i liječi od grijeha. Koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova. Amen.

PRIČEST MISNIKA I VJERNIKA.

Poklekne, uzme u ruke sv. hostiju i govori:

Kruh ću nebeski uzeti i ime ću Gospodnje prizvati.

Udarajući se u prsi moli na glas tri puta:

Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanábitur ánima mea.	**Gospodine, nisam dostojan da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdravit će duša moja.**

Prekriži se i pričesti se sa sv. Tijelom:

Tijelo Gospodina našega Isusa Krista čuvalo dušu moju za život vječni. Amen.

Što da uzvratim Gospodinu za sve što mi je učinio? Kalež ću spasenja uzeti i ime ću Gospodnje prizvati. Hvaleći prizvat ću Gospodina i od svojih ću se neprijatelja osloboditi.

Prekriži se i pričesti se sa sv. Krvlju:

Krv Gospodina našega Isusa Krista čuvala dušu moju za život život vječni! Amen.

Ako možeš, kršćanine, sad se pričesti! Pobožno prati sv. Misu, pa se možeš pričestiti bez posebnih pripravnih molitava. Vjernici govore: **Ispovijedam se...** a misnik: **Smilovao vam se... † Oproštenje...** (sve kao na početku Mise).

Onda misnik okrenut k puku pokazuje sv. česticu i govori:

S. **Ecce Agnus Dei, ecce, qui tollit peccáta mundi.**	M. **Evo Jaganjac Božji, evo koji uzima grijehe svijeta.**
Dómine, non sum dignus...	**Gospodine, nisam dostojan...** (tri puta kao gore).
Corpus Dómini nostri Jesu Christi custódiat ánimam tuam in vitam aetérnam. Amen.	**Tijelo Gospodina našega Isusa Krista čuvalo dušu tvoju za život vječni. Amen.**

(Ako ne možeš stvarnim, pričesti se barem duhovnim načinom: pobudi u srcu živu želju da primiš Isusa i Njegovu milost te izmoli pobožno gornje molitve! Bez pričesti je sv. Misa zapravo manjkava.)

Dok ispire kalež vinom i vodom, misnik tiho moli:

Što smo ustima blagovali, Gospodine, daj da čistim srcem primimo i neka nam vremeniti dar bude neprestani lijek.

Tijelo Tvoje, Gospodine, koje sam blagovao, i krv koju sam pio, neka prione uz srce moje; i ne daj da ostane grješna ljaga u meni, koga su okrijepila čista i sveta otajstva. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pokrivši kalež na strani poslanice čita:

COMMUNIO. ❋ **PRIČESNA PJESMA.**

Honóra Dóminum de tua substántia, et de primítiis frugum tuárum: et implebúntur hórrea tua saturitáte, et vino torculária redundábunt.

Časti Gospodina od imetka svojega i od prvina plodova svojih, pa će ti se žitnice tvoje napuniti obiljem i vinom će se točila prelijevati.

Opet na sredini cjeliva oltar, okrene se k puku i pozdravi:

S. **Dóminus vobíscum.**
M. **Et cum spiritu tuo.**

M. **Gospodin s vama.**
P. **I s duhom tvojim.**

Na strani poslanice moli:

POSTCOMMUNIO. ❋ **POPRIČESNA MOLITVA.**

Orémus. Sentiámus, quaesumus, Dómine, tui perceptióne sacraménti, subsídium mentis et córporis: ut in utróque salváti, caeléstis remédii plenitúdine gloriémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia saecula saeculórum.
M. Amen.

Orémus. Deus, qui beátum Confessórem tuum Ludovícum mirificásti in terris, et gloriósum in caelis fecísti: eúmdem, quaesumus, Ecclésiae tuae constítue defensórem.

Mundet et múniat nos, quaesumus, Dómine, divíni sacraménti munus oblátum: et, intercedénte beáta et gloriósa semper Vírgine Dei Genitríce María, cum beáto Joseph, beátis Apóstolis tuis Petro et Paulo, atque beáto N. et ómnibus Sanctis: a cunctis nos reddat et perversitátibus expiátos, et adversitátibus expedítos.

Per Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia saecula saeculórum.
M. Amen.

Pomolimo se! Molimo Te, Gospodine, da primanjem Tvoje tajne osjetimo pomoć duše i tijela, te se spaseni u jednom i drugom hvalimo puninom nebeske pomoći. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.
P. Amen.

Pomolimo se! Bože, koji si blaženog L j u d e v i t a, priznavaoca Tvoga, obdario na zemlji i slavnim učinio na nebu, postavi ga, molimo, i za branitelja Crkve Tvoje.

Molimo, Gospodine, da nas prikazani dar Božanskog otajstva čisti i čuva, i zagovorom blažene i slavne vazda Djevice Bogorodice Marije, s blaženim Josipom, blaženim apostolima Tvojim Petrom i Pavlom i blaženim I. i svima svetima od svih nas opačina očisti i svih protivština riješi. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu Tvojem, koji s Tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog, po sve vijeke vjekova.

P. Amen.

❋ OTPUST I BLAGOSLOV.

Opet na sredini cjeliva oltar, okrene se k puku i pozdravi:

S. **Dóminus vobíscum.**
M. **Et cum spiritu tuo.**
S. **Ite missa est.**
M. **Deo gratias.**

M. **Gospodin s vama.**
P. **I s duhom tvojim.**
M. **Idite, Misa je svršila.**
P. **Bogu hvala.**

Prignut moli na sredini oltara:

Neka Ti bude, sv. Trojstvo, ugodan poklon sluge Tvoga i daj da žrtva, koju sam ja nedostojan prinio pred veličanstvo Tvoje, bude Tebi prijatna, a meni i svima za koje sam je prinio, neka po milosrđu Tvojem bude korisna. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Cjeliva oltar, digne pogled, pokloni se križu i blagoslovi puk, koji kleči:

S. **Benedícat vos omnípotens Deus, † Pater, et Fílius, et Spíritus Sanctus.**
M. **Amen.**

M. **Blagoslovio vas svemogući Bog, † Otac, i Sin, i Duh Sveti.**
P. **Amen.**

❋ ZADNJE EVANĐELJE

S. **Dóminus vobíscum.**
M. **Et cum spiritu tuo.**
S. **† Inítium sancti Evangélii secúndum Joánnem.**
M. **Glória tibi, Dómine.**

M. **Gospodin s vama.**
P. **I s duhom tvojim.**
M. **† Početak svetog evanđelja po Ivanu.**
P. **Slava Tebi, Gospodine.**

M. U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše u Boga i Bog bijaše Riječ. Ova bijaše u početku kod Boga. Sve je po njoj postalo i bez nje ništa nije postalo što je postalo. U njoj bijaše život i život bijaše svijetlo ljudima. I svijetlo svijetli u tami, i tama ga ne obuze. Poslan bi čovjek od Boga, komu bijaše ime Ivan. Ovaj dođe sa svjedočanstvom da svjedoči za svijetlo, da svi vjeruju po njemu. On ne bijaše svijetlo, nego da svjedoči za svijetlo. Bijaše svijetlo istinito, koje obasjava svakog čovjeka koji dolazi na ovaj svijet. Na svijetu bijaše i svijet je po njemu postao, a svijet ga ne upozna. K svojima dođe i svoji ga ne primiše. A koji ga primiše, dade im vlast da budu djeca Božja, onima koji vjeruju u ime Njegovo, koji nisu rođeni ni od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževljeve, nego od Boga. (Ovdje pokleknemo.) I Riječ je tijelom postala i prebivala među nama i vidjesmo slavu Njegovu, slavu kao jedinorođenoga od Oca, puna milosti i istine.

M. Deo grátias. | P. Bogu hvala.

Iza tihe sv. Mise misnik s pukom moli tri puta **Zdravo Marijo**, jedamput **Zdravo Kraljice**, jednu molitvu za uzvišenje sv. Crkve i drugu za zagovor sv. Mihovila. Na koncu tri puta reče: **Presveto Srce Isusovo**, a puk odgovori: **Smiluj nam se!**

Za život preko sedmice.

Isus je nedostiživi Uzor svake kreposti. On je i najbolji Učitelj u spasavanju duša. Danas duše strašno propadaju, utapljaju se u zlu, u moru grijeha, umiru nepomirene s Bogom. Kršćaninu to nije sve isto. Radi se o braći, radi se o dušama za koje je Isus umro. Isus želi, Crkva nas poziva, braća zahtijevaju da svi pomognemo. To je od svih djela najbožanstvenije: sudjelovati u spasavanju duša. Najljepše, ali i najteže djelo. Zato moramo k Isusu, koji će nas jedini uputiti kako se radi za duše, kako se spasavaju duše. Današnje nam evanđelje donosi baš za to djelovanje krasan Isusov primjer. Pogledajmo ga, zapamtimo ga, nasljedujmo ga!

»Uzdahnuo je« iz samilosti. Ko ima malo vjere, ko osjeća i iskru ljubavi prema Bogu i bližnjemu, nije moguće da ne osjeti samilosti prema grješnicima. Ono je opaki Kain odgovorio Bogu: »Zar sam ja čuvar brata svojega!« Pun moraš dakle biti ove samilosti. Svijet i ljudi svijeta neće ovu samilost niti shvatiti niti

odobriti, ali ne smeta, tà to je upravo znak koliko ih treba sažalijevati. Ali srce kršćanina mora doista biti samo samilosno, a ne puno osuđivanja, uživanja što drugi griješi, i osvetljivosti. Nažalost ovoga ima i više što misliš. Strašno opako zna biti ljudsko srce ako na nj ne paziš!

»Pogledavši na nebo«. Ako je ono gore nužan preduvjet, ono je prvi i najvažniji posao u radu za duše. Sam od sebe, čovječe, ništa ne možeš. Bilo gdje, a najmanje ovdje. Apostol ima tri ruke: jednom radi, drugom moli, trećom se žrtvuje. Sami je rad posve beskoristan. Niti je šta onaj koji radi, niti je šta onaj koji zalijeva, nego samo onaj koji daje rast — Bog. S Njim neprestano u vezi. Ovo je tajna mnogih velikih i neočekivanih uspjeha. A i tajna mnogih velikih i neočekivanih neuspjeha.

»Sve je dobro učinio«. Kršćanin mora da bude najprije čovjek. Pobožan mora da bude najprije dobar. Inače niti je pobožan, niti je kršćanin. A najmanje je takav sposoban da obraća druge. Više puta zna još više škoditi nego koristiti. Naravski, nije zato rečeno da samo anđeli mogu da rade na spasavanju duše. Svatko može, samo ako ima čistu namjeru i malo dobre volje da po toj namjeri sve čini. Nije nam moguće da činimo čudesa kao Isus. Ali ako možeš, mnogo ćeš duša pridobiti dijeleći im tjelesna dobra. Uvijek, a osobito za naše teško doba vrijedi Krekova, da mnogim ljudima ne možeš do srca nego preko — želuca.

»Na samo«. Netom nekoga proglasiš javnim grješnikom, već si prekinuo svaku vezu s njime. A zalutalu ovcu treba najprije izvući iz trnja. Zaludno je liječenje rana dok se nalazi u trnju. Tako i grješnika oslobodi najprije pokvarene okoline! Samo u ograđenom vrtu uspjevaju Božje biljke. Ljudi svojim očima, a još više svojim jezikom mogu mnogo da škode. Mogu uopće da onemoguće sav posao i zapriječe sav uspjeh.

»Zabranjivao je da ne kazuju«. Poznata je i vrlo istinita ona: svaka buka pravi malo dobra i svako dobro malo buke.

Sveci ove sedmice.

Nedjelja: SV. LJUDEVIT, kralj. Rodila ga je i odgojila svetica, sv. Blanka. Poznate su njezine riječi što ih je često ponavljala svome sinu: »Ljubim te neizmjerno, ali bih te volila vidjeti mrtva nego li u smrtnome grijehu.« U 20. godini preuzme kraljevstvo i odmah se uputi da oslobodi sv. zemlju. Potuče Saracene u Egiptu, ali mu kuga tako uništi vojsku da je sam pao u ruke neprijatelja i jedva se spasio iz ropstva. Vrativši se u domovinu sagradi mnogo samostana i ubožišta, za koja se je sam brinuo, a nije se sramio siromahe i svojim rukama služiti u svim njihovim potrebama. Uz to je i sam svoj lični život vrlo strogo provodio, često se postio, a pod kraljevskim plaštem nosio raševinu. Kasnije povede drugu svoju križarsku vojnu za oslobođenje sv. zemlje, ali u Tunisu i sam umre od kuge g. 1270 s riječima: »Ući ću u dom Tvoj, klanjat ću se u svetom hramu Tvojemu i slavit ću ime Tvoje.«

Ponedjeljak: SV. ZEFIRIN, papa i mučenik. Sv. Crkvom je upravljao za vrijeme cara Severa, od g. 188—217. Nama je teško i pojmiti kako je teško bilo u to doba neprestanih i strašnih progona upravljati sv. Crkvom, i to još tako dugo. A ipak je izdao mnogo važnih odredaba, od kojih su neke još i sada na snazi. Druge je poticao na ustrajnost, pa je i sam dao najljepši primjer kad je junački podnio mučeničku smrt.

Utorak: SV. JOSIP KALASANCIJ, priznavalac. Rodio se je g. 1556 u Petralti u Aragoniji (Španjolska). Još kao dječak sakupljao je oko sebe dječake da pouči u kršćanskom nauku i da ih nauči svete molitve. Kad je postao svećenik, blagoslovljeno je djelovao po mnogim krajevima u Španjolskoj. Došavši u Rim uz ostale neprestane pokore svake je noći kroz nekoliko godina pohađao sedam glavnih crkava. Kad se u Rimu pojavila kuga, skupa sa sv. Kamilom sav se posveti jadnim bolesnicima, a nije se ustručavao ni mrtve okužene na svojim ramenima nositi. Poslije bolesti dade se opet na posao koji ga je najviše veselio i za koji ga je Providnost bila odredila. Osnuje naime t. zv. piariste, zajednicu siromašnih svećenika na čast Bl. Djevice, a za odgajanje i poučavanje osobito zapuštene i siromašne djece. Ne može se izreći što su sve on i njegovi redovnici pod njegovim vodstvom učinili na tom polju po svoj Evropi. Doživio je 92 godine i umro u Rimu g. 1648. Poslije sto godina nađoše mu u grobu čitavo i neraspadnuto srce i jezik.

Srijeda: SV. AUGUSTIN, biskup i crkveni naučitelj. Pripovijeda se o Karlu Velikome da je jednoga dana uskliknuo pred

svojim doglavnicima: »O da imadem dvanaest onakovih muževa kakovi su bili sv. Augustin i sv. Jeronim!« - »Gledaj ti njega«, odvrati njegov učitelj, glasoviti mudrac Alkuin, »Stvoritelj neba i zemlje zadovoljio se sa samom ovom dvojicom, a ti bi ih rado imao dvanaest!« Doista nam je Bog poslao samog jednog Augustina, ali taj jedan dosta je. Toliko je on uzvišenoga napisao i toliko je o njemu napisano da će u Crkvi Božjoj do konca svijetliti. Pred pet se je godina slavila 1500-godišnjica smrti sv. Augustina, umro je g. 430, pa je samo tada napisan pun veliki ormar raznih knjiga i spisa o njegovom životu i nauku. Uostalom, kad nam ne bi Augustin bio ostavio nego samo svoje »Ispovijesti«, svijet mu ne bi nikad zaboravio ime. Imamo ih i mi u jasnom prijevodu dra Živkovića, pa ne bi smjelo biti prosvijetljenog kršćanina koji neće uzeti u ruke tu Augustinovu autobiografiju. — Njegov je život poznat. Mladost je proveo raskalašeno pod uplivom krivih načela oca poganina, pogrešnog uzgoja ondašnje škole, slabih drugova, nepristojnih komada u pozorištu te krivovjerskih zabluda. Ali Bog mu je dao uz nevidljivog još i vidljivog anđela čuvara, majku sv. Moniku. Ona svojim suzama i molitvama, a milanski biskup sv. Ambrozije svojim poukama obratili su Augustina. Iza obraćenja sv. Pavla obraćenje sv. Augustina najveće je djelo milosti Božje. Niko još nije tako opisao svoja lutanja i svoj povratak k Bogu, kojemu na početku svojih »Ispovijesti« kliče: »Stvorio si nas za sebe, i nemirno je srce naše, dok se u Tebi ne upokoji!« — Vrativši se u Afriku postane svećenik, pa onda i ako nerado, hiponski biskup. U svojoj je kući držao samo svoje svećenike i s njima provodio zajednički sveti život. Po tom životu i još više po nekom njegovom pismu u kojemu daje pravila za samostanski život, nastali su kasnije redovi Augustinijanaca, i ako ih on nije osnovao. Neumoran je osobito bio u pobijanju krivovjerja, pa je skoro posve iz Afrike potjerao Maniheice, Donatiste, Pelagijance i tolike druge krivovjerce. Vandali su osvajali Hipon, rimsko se je carstvo rušilo kad je veliki Augustin umirao.

Četvrtak: SMAKNUĆE SV. IVANA KRSTITELJA. Sveto nam evanđelje točno pripovijeda kako je poginuo veliki sv. Ivan Krstitelj: »U ono je vrijeme Herod dao uhvatiti Ivana i svezavši ga baci ga u tamnicu poradi Herodijade, žene Filipa, svoga brata, kojom se oženio. Jer je Ivan govorio Herodu: Ne smiješ imati žene svoga brata. A Herodijada stade da mu zasjeda i htjede da ga ubije, ali nije mogla jer se Herod bojao Ivana, znajući ga da je čovjek pravedan i svet, i čuvši ga bio je u nemaloj tjeskobi, no

rado ga je slušao. I dođe zgodan dan kad Herod na svoj rođendan priredi gozbu svojim velikašima i vojvodama i prvacima Galilejskim. I ušavši kći Herodijadina igrala je i ugodila Herodu i njegovim gostima, pa kralj reče djevojci: Traži od mene što hoćeš, i dat ću ti. I zakle joj se: Štogod zatražiš, dat ću ti, bilo i polovicu kraljevstva mojega. A ona izišavši upita mater svoju: Što ću iskati? A ona odgovori: Glavu Ivana Krstitelja. I odmah ušavši brzo ka kralju, zatraži: Hoću da mi odmah daš na tanjuru glavu Ivana Krstitelja. I ražalosti se kralj, ali radi zakletve i radi svojih gosti ne htjede je odbiti; nego odmah posla kralj krvnika i zapovjedi da se donese njegova glava. Ovaj otide i otsiječe mu glavu u tamnici i donese glavu njegovu na tanjuru i dade je djevojci, a djevojka je dade svojoj materi. I čuvši to njegovi učenici dođoše i uzeše tijelo njegovo i metnuše ga u grob.« (Mar. 6, 17—28.)

Petak: SV. RUŽA OD LIME, djevica. Brevijar ju naziva prvim cvijetom svetosti iz Južne Amerike. Rodila se je g. 1586 u Limi, u glavnom gradu države Perù. Ime joj je bilo Izabela, a Ružom su je zvali radi krasnih ružičastih obraza. Roditelji su joj bili siromašni, pa je zato služila kod nekog blagajnika. Svoju je službu lijepo i poslušno izvršivala, a u slobodno se je doba uvijek molila Bogu. Kad ju počeše nagovarati da se uda, uđe u treći red sv. Dominika. Kroz sav je svoj samostanski život pobožnošću i trapljenjem nasljedovala sv. Katarinu Sijensku. Radi tako velike pokore Bog ju već na ovom svijetu nagradi nebeskom utjehom i mnogim izvanrednim darovima.

Subota: SV. RAJMUNDO NEROĐENIK, kardinal i priznavalac. Nije se rodio, već ga izvadiše iz utrobe majke koja je već bila umrla. Od djetinstva je odavao znakove svetosti. Kad je njegov otac opazio da se zanosi za svećeničkim zvanjem, diže ga s nauka i pošalje u neko maleno selo za ovcama. Ipak kasnije uđe u red za otkupljivanje robova što ga je bio ustanovio sv. Petar Nolasko. Ovaj ga posla u Afriku da otkupljuje bijedne kršćane, a sv. Rajmundo kad mu ponesta novaca, sam sebe predade za zarobljenika samo da druge izbavi. Kasnije se i on povrati, a papa Grgur IX ga imenuje kardinalom, ali i u tom je životu nastavio da živi u siromaštvu, pokori i radu za bližnjega. Kad ga jednom na putu u Rim uhvati teška bolest, a svećenik nije dolazio, anđeli mu donesoše sv. popudbinu i tako u 36. godini života g. 1240 preminu u Cordovi. Tijelo mu je bilo sahranjeno uz crkvicu sv. Nikole u onom selu gdje je kao dječak pasao ovce, mnogo molio i primio mnoge milosti.

Iz svetog Pisma.

Kroz ovu nam sedmicu sv. Crkva čita »Eklesijastik ili Crkvenicu«. Zove se tako jer su je u staroj Crkvi mnogo čitali, osobito katekumenima. Radi toga je tako često upotrebljena u crkvenom bogosluženju. Napisao ju je Isus, sin Sirakov, oko g. 180 prije Krista. Knjiga je vrlo opsežna. U prvom dijelu raznim savjetima i izrekama govori o pravoj mudrosti, a u drugom dijelu hvali Boga u veličanstvenim djelima prirode i u slavnim ljudima staroga zavjeta. Na koncu završava lijepom zahvalnom molitvom.

O postanku mudrosti. »Svaka je mudrost od Gospodina Boga, uvijek je bila s Njime i od vijeka je. Ko će izbrojiti pijesak mora, kaplje kiše i dane vjekova? Ko će izmjeriti visinu neba, širinu zemlje i dubinu bezdana? Isto tako ko će istražiti mudrost Božju, koja je prije svega? Prije svega je stvorena mudrost, i pametan je razum oduvijek. Izvor je mudrosti riječ Božja u visini i njezini su nastupi oduvijek određeni. Kome je bio otkriven korijen mudrosti, i ko je upoznao dubine njezine? Jedan je Svevišnji, svemogući Stvoritelj, jaki Kralj kojega se treba bojati. On sjedi na prijestolju svome i vlada kao Bog. On je stvorio mudrost u Duhu Svetomu, i vidio je i izbrojio i izmjerio. Izlio ju je nad sva djela svoja, nad svako tijelo po svojoj volji, dao ju je svima koji ga ljube.« (I 1—10.)

O pravoj mudrosti. »Strah je Gospodnji slava i počast i radost i uzvišena kruna. Strah će Gospodnji razveseliti srce, i dat će radost i veselje i duge dane. Onomu koji se boji Gospodina, bit će dobro na koncu, i blagosivat će ga u dan smrti njegove. Početak je mudrosti strah Gospodnji. Punina je mudrosti Boga se bojati. Kruna je mudrosti strah Gospodnji, koji daje mir i plodove spasenja. Korijen je mudrosti bojati se Gospodina, pa će grane njezine biti duge. Strah Gospodnji tjera grijeh, jer bio je bez toga straha, neće se moći opravdati.« (I 1. 11—27.)

O blagu. »Blago čovjeku, koji se nađe bez ljage, koji ne ode za zlatom, niti se pouzdao u novac i blago. Ko je taj da ga hvalimo! Jer je učinio divne stvari za života svoga. Ko je u tomu iskušan i našao se savršen, bit će mu slava vječna. On je mogao sagriješiti i nije sagriješio, učiniti zlo i nije učinio. Zato su utvrđena dobra njegova u Gospodinu i milostinje će njegove naviještati sav zbor svetaca.« (XXXI, 8—11.)

O Mojsiji. »Drag je bio Bogu i ljudima, spomen je njegov u blagoslovu. Slavu mu dade kao svecima, i uzveliča ga za strah neprijateljima i na riječ njegovu stiša biče. Proslavi ga pred kraljevima, i dade mu zapovijedi za puk svoj, i pokaza mu slavu svoju. Radi vjere i blagosti njegove posveti ga, i izabra ga između svih ljudi. Jer je čuo njega i glas njegov, i uvede ga u oblak. I dade mu zapovijedi licem u lice, i zakon života i stege.« (XLV 1—6.)

Iz završne molitve. »Bez prestanka ću hvaliti ime Tvoje i slavit ću ga u zahvalnosti, jer si uslišio molitvu moju i izbavio me u vrijeme nepravde. Zato ću Te slaviti i hvalu Tebi pjevati i blagosivati ime Gospodnje!« (LI 15—17.)

Razumiješ li obrede sv. Mise?

PJESMA IZA POSLANICE.

U svečanoj se Misi iza poslanice pjeva, a u tihoj Misi misnik sam moli t. zv. »Graduale«. Hrvatski bi se to reklo: pjesma na stepenicama, a zove se tako jer ju je u staro doba pjevao pjevač sa stepenica ambona ili propovjedaonice. Ovo je pjevanje imalo da ispuni vrijeme dok se vrati k oltaru onaj koji je pjevao poslanicu, te dođe onaj koji će pjevati evanđelje. Pjesma iza poslanice sastoji se redovito od dva dijela: prvi sačinjavaju dva ili više psalmovih redaka, a u drugom je obično samo jedan redak, ali je sprijeda okružen s dva »Aleluja«, a straga na koncu opet još jedno »Aleluja«. Zato neki i nazivaju sav ovaj pjev »Aleluja«. Mi smo u našem prijevodu sv. Mise ovu pjesmu nazvali »pjesma iza poslanice« jer je to najrazumljivije, a nama je bilo najviše do toga. U korizmene se dane mjesto »Aleluja« pjeva neka tužnija pjesma t. zv. tractus ili zavlaka, jer se pjeva nekoliko zategnutim napjevom. Inače nam pjesma iza poslanice obično tumači već pročitanu poslanicu ili hoće da nas pripravi na evanđelje, koje neposredno slijedi. Zato nam uz početnu ova pjesma iza poslanice redovito najbolje pokazuje raspoloženje dotičnog dana.

Iz ove se je pjesme na neke dane razvila još posebna pjesma: sequentia ili posljednica. Sam joj naslov kaže da je ova pjesma u uskoj vezi s pjesmom iza poslanice i zapravo njezin nastavak. Ove su posljednice nastale većinom u srednjem vijeku, a prije ih je bilo u misalu mnogo. Sada ih je samo pet: na blagdan Uskrsa, Duhova, Tijelova, Sedam žalosti Bl. Gospe i na Misi za

mrtve. O značenju i ljepoti svake pojedine govorili smo, dotično govorit ćemo tekom crkvene godine. Općenito o njima, kao i o mnogima koje su s vremenom ispale iz Misala, možemo reći da su to krasne sredovječne pjesme, pune duboke vjere i pjesničkog oduševljenja.

EVANĐELJE I PROPOVIJED.

Bog nam u sv. Misi govori u poslanici, evanđelju i propovijedi. Pjevanje je evanđelja jedan od najsvečanijih trenutaka sv. Mise. Kao što će kod žrtvovanja Isus biti prisutan kao veliki Svećenik i kao Žrtva, u ovom je dijelu sv. Mise prisutan kao naš Učitelj. A ako nas više ne poučava osobno kao za vrijeme svog javnog života, oznanjuje nam se zato Njegovo evanđelje, t. j. Njegova blaga vijest što ju je On donio na svijet, a četiri je evanđelista zapisala i izručila Crkvi kao najdragocjeniji dio sv. pisma. I da uistinu sv. Crkva gleda u evanđelju samog Krista, dokazuje nam to i obred kojim se obavlja pjevanje sv. evanđelja, osobito kod svečane sv. Mise.

Đakon položi knjigu na oltar, jer oltar znači Krista, pa i evanđelje mora doći s oltara ako će da bude riječ Kristova. Zatim klečeći moli đakon da mu Bog očisti srce i usne, kako bi mogao dostojno navijestiti sv. evanđelje. Velika je to čast, veliku svetost zahtijeva pa zato ta srdačna i ponizna molitva. Tu se đakon poziva na Izaiju, kojemu je Bog ražarenim ugljenom očistio usne, o čemu smo već govorili u prvim brojevima našeg listića. Iza kako misnik kao Isusov namjesnik blagoslovi onoga koji će pjevati evanđelje, uputi se svečana povorka: najprije kadioničar s kadionicom, kojom se kadi samo Boga ili Njegove namjesnike; zatim svjećonoše sa svijećama u znak da će sada govoriti Svijetlo svijeta, a na koncu đakon s knjigom evanđelja na rukama i u pratnji poddakona. Ni samog Krista ne bi Crkva mogla svečanije pratiti. Ali evanđelje je riječ Božja, a Riječ je Božja, kako svjedoči sv. Ivan, sam Isus, pa se zato sv. knjiga kadi i na koncu cjeluje. Dok se pjeva evanđelje, svi moraju stati uspravno na nogama, svećenik bez kape, biskup bez mitre, tà sam je Isus u našoj sredini te nas uči. Na koncu Mu se za Božanski nauk od srca zahvalimo: »Hvala Tebi, Kriste!«

Iza evanđelja redovito slijedi ili barem bi morala slijediti propovijed kao tumačenje pročitane Božje riječi. Ovo je pravo mjesto propovijedi, pa gdje je tako običaj kao u našim primorskim mjestima, neka se samo taj običaj drži, a i drugdje po mogućnosti uvede. Sv. Misa bez barem kratke propovijedi je manjkava i znak

je površnosti i slabog vjerskog duha kad vjernici traže sv. Mise bez propovijedi. A propovijed moramo slušati kao riječ koju nam sam Bog govori preko svog namjesnika, pa bio govor kićen ili ne, zanimiv ili ne. Ako samo slušamo poniznim i pobožnim srcem, uvijek ćemo sigurno nešto naći i za svoju dušu. A onda nastojmo da to zrno ne padne ni na kamen ni u trnje, već da donese obilan rod!

Kad koji glasoviti čovjek drži govor, kako ljudi lete da ga slušaju! Poznato je da bi neki profesori povukli za sobom tisuće i tisuće đaka kad bi promijenili sveučilište gdje su dotada predavali. A što je ljudska mudrost prema Božjoj mudrosti, što je čovječji govor prema Božjoj riječi! I evo u svakoj nam sv. Misi govori sam Bog. Jesmo li toga svijesni i jesmo li Mu za to zahvalni? Koliki milijoni nikada ne čuše prave riječi pravoga Boga! Slušajmo je rado i pobožno!

Malim prijateljima.

I danas ću vam, draga djeco, pripovijedati o jednom svecu. A nije ovo vaš vršnjak, već duboki i veliki sv. Augustin. Siguran sam da će vas zanimati kako je sv. Augustin krao kruške. Evo što pripovijeda sam u 2. knjizi svojih »Ispovijesti«: „Zakon Tvoj, Gospode, zacijelo kažnjava krađu. Isto tako i zakon upisan u ljudskim srcima, kojega ne može izbrisati ni sama zloća. Jer koji bi kradljivac dopustio da ga drugi okrade? Tà ne bi ni bogataš, čak ni onoga neimaštinom prisiljena. A ja sam, eto, htio počiniti krađu, pa je i učinih bez ikakove nužde; tek iz nekog preziranja pravednosti, koje ne bijaše u meni. Iz želje za nepravdom. Krao sam naime ono čega sam imao u obilju, pa još puno boljega. Nijesam uživao u onomu što sam krao, nego u samoj krađi i u grijehu. Bijaše u blizini našeg vinograda jedna kruška, rodna doduše, ali nipošto zamamna ni ljepotom, niti tekom. I pođosmo mi, zločesti momčići, da je otresemo i odnesemo za jedne burne noći, pošto smo po svom rđavom običaju produžili igru po sokaku do to doba. Odnesemo odande čitav tovar ne da pojedemo sami, nego da ih bacimo svinjama, okusivši tek ponešto. Samo nas je, eto, veselilo da činimo što je bilo zabranjeno.« - »A što sam ja bijednik ljubio u tebi, krađo moja, zlodjelo moje noćno, u šesnajstoj godini dobe svoje? Lijepo nijesi bilo, jer si bila krađa. Lijepe su bile one kruške što pokradosmo, jer si ih stvorio Ti, najljepši od svijju, stvoritelju svega, Bože dobri, Bože, najveće dobro i pravo dobro

moje! Lijepe su bile one kruške, ali bijedna moja duša nije žudila za njima. Imao sam boljih u obilju, a one sam trgao samo da kradem. Uzbrah ih naime, pa odbacih, hraneći tako samo opačinu, veseo da je uživam."

A malo dalje onda sv. Augustin govori kako je došao na to da krade: „Kakovu sam, jadnik, imao onda korist od toga što sada spominjem sa stidom? Nego ipak: sâm je ne bih počinio! Sjećam se ondašnjega moga srca — sâm je nikako ne bih počinio! Volio sam dakle ondje društvo, s kojim sam to učinio... Ali jer ja u onomu voću ne imađah uživanja, bijaše ono u zlodjelu, što ga čini društvo onih koji zajednički griješe. O, prijateljstvo, odveć dušmansko, kako zavodiš dušu neznanim tragom! Iz igre i šale stremiš da naškodiš i tražiš da drugomu naneseš štetu! Bez ikakove koristi, bez ikakove želje za osvetom, nego samo na riječ: Hajdemo, učinimo! I stid nas je: ne biti bestidnima...!"

Bit ćete sigurno i vi, dragi mladi prijatelji, osjetili kao i sv. Augustin poguban utjecaj opaka društva. Strašna je moć slaba primjera! Francuzi duhovito ali posve istinito kažu da se vrline skupa složenih dobrih ljudi zbrajaju, dok se opačine skupa složenih zlih ljudi međusobno množe. Za one koji su učili malo više matematike, mogli bismo reći da vrline rastu matematičkom, a opačine geometrijskom progresijom. Škoda da je tako i zbilja žalosno, ali je tako. Svakidašnje iskustvo svakom dokazuje. Zato iz toga slijedi: izbjegavati zla društva! To vrijedi osobito za praznike što ih još imamo, ali i za život preko školske godine, na koji se skoro opet evo vraćamo. Poslušajte, djeco, sv. Augustina da se ne razočarate i kajete kao i on!

Imprimatur! Hvar, 9. XI. 1934. Br. 2492/34. † Miho, biskup.

»ŽIVOT S CRKVOM« izlazi sedmično. Pretplata na godnu Din 40.

Pojedini broj 1 Dinar.

Uplate mogu se vršiti i na br. 38.059 čekovnog računa Hrvatske Tiskovne Zadruge u Splitu.

Narudžbe i pretplate prima svaka katolička knjižara, sve prodavaone devocijonalija, a mogu se slati i direktno nakladi:

HRVATSKA KNJIŽARA — SPLIT.

Uređuje: Sveć. Josip Kirigin, Hvar. — Izdaje: Hrv. Knjižara, Split.

Tisak Leonove Tiskare (zastupnik Josip Dadić), Split.